

Vanajavesikeskuksen uutiskirje

Talvi 2023

Vanajavesikeskus on Vuoden hämäläinen 2022!

Hämäläisen vesiluonnon hyväksi työtä on tehty Vanajavesikeskuksessa jo yli kymmenen vuotta ja tänä vuonna saimme ilon ja kunnian vastaanottaa Vuoden hämäläinen 2022 palkinnon! [Hämeen liitto](#) ja [Yle Häme](#) valitsevat vuosittain vuoden hämäläisen.

Toimintamme on tavoittanut tuhansia ihmisiä päiväkodeista senioreihin. Vuosien aikana on haettu ja saatu rahoitus yli viiteenkymmeneen hankkeeseen, joissa on muun muassa tehty vesiensuojelurakenteita, toteutettu ympäristökasvatusta ja järjestetty valtavasti tilaisuuksia, joissa on esimerkiksi opetettu lapsia fileoimaan kalaa ja kokkaamaan järvikalasta maistuvaa ruokaa.

Paras aikaansaannos on kasvava ja oppiva yhteistyöverkosto. Vuosittain järjestettäviin järvitärskyihin kokoontuu nyt jo noin 80 osallistujaa. Erilaiset yhdistykset, osakaskunnat, viranomaiset, kunnat, EU-toimijat ja myös tavalliset kansalaiset, mökkiläiset ja vesillä virkistyjät ovat innostuneet yhteistyöhön ja pitämään huolta lähivesistä.

Osaaminen on kehittynyt tänä aikana valtavasti ja vesien hyväksi kansalaiset pystyvät tekemään todella paljon itse.

Kuntien, kumppaneiden ja yksityisten vanajavesityöhön laittama raha todella kannattaa ja maksaa itsensä takaisin.

Tue Sinäkin vesienhoitotyötä - yhdessä saamme enemmän aikaan!

Vanajavesityötä voi tukea ja edistää jokainen meistä lahjoittamalla itselle sopivan summan rahankeräystilille FI[41 5680 0020 3274](https://www.vanajavesikeskus.fi) 39 (rahankeräyslupa RA/2022/1487). Pienilläkin puroilla saadaan aikaiseksi vaikuttavia asioita, esimerkkinä vaikkapa lasten/nuorten ympäristökasvatustuokiot. Ja mitä useampia lahjoituksia, sitä suurempia kohteita pystytään toteuttamaan.

[Lue lisää](#)

Avustusten haku meneillään 10.4.2023 saakka

Vanajavesikeskuksen avustuksia omaehtoiseen vesienhoitoon on tänä vuonna jaossa yhteensä 20 000 euroa.

Avustuksia jaetaan ensisijaisesti Vanajavesikeskuksen toimialueella toimiville järvien suojeluyhdistyksille, osakaskunnille sekä muille yhdistyksille tai toimikunnille, jotka toimivat lähiympäristönsä tilaa parantavasti. Myös yksityishenkilöt, kuten ranta-alueiden maanomistajat ja viljelijät, voivat hakea avustusta.

[Lue lisää](#)

Kapula vaihtui vuodenvaihteessa Sannilta Eevalle

Vuodenvaihteesta lähtien Vanajavesikeskuksen pääsihteerin/asiamiehen tehtävät on ottanut haltuunsa FT Eeva Einola Sannin jättäessä tehtävänsä.

Eeva on työskennellyt Vanajavesikeskuksessa seitsemän vuotta ja tullut monille tutuksi muun muassa FRESHABIT LIFE IP -lintuvesikunnostushankkeen vetäjänä.

Tervetuloa kapulanvaihtokakkukahveille 31.3.2023 toimistollemme Pertulaan!

Sannia ja Eevaa voi tulla moikkaamaan Vanajavesikeskukseen perjantaina 31.3.2023 klo 14-16 välillä mukavan juttutuokion ja kahvi-/teekupposen kera.

Kalapaikkaopas on päivitetty

Vanajavesikeskuksen suosittu sähköinen Vanajan ja Hauhon reittien [Kalapaikkaopas](#) on saanut uuden ilmeen. Samalla sisältöä, kuten lupatietoja, on päivitetty. Käykää hakemassa vinkit talteen ja meille saa antaa palautetta mahdollisista puutteista tai virheistä osoitteeseen [vanajavesikeskus\(at\)vanajavesi.fi](mailto:vanajavesikeskus(at)vanajavesi.fi).

Suunta luontoon -hankkeen järvisuunnistusradat alkavat olla valmiit ja niihin voi käydä tutustumassa osoitteessa:

<https://www.vanajavesi.fi/jarvisuunnistus/>.

Aktiviteettia voi harrastaa myös talvella vaikkapa potkukelkkaillen tai retkiluistellen sitten, kun jäät ovat vahvistuneet. Viimeisten maastopyöräreittien esittelyvideot kuvataan kevään aikana Riihimäen ja Lopen suunnalla ja ne kootaan tälle sivulle:

<https://www.vanajavesi.fi/maastopyoraily/>.

Kierrämme myös talven aikana reittien läheisyydessä olevia yrityksiä ja linkitämme heidän palvelujaan osaksi reittikuvauksia.

Hanke-esittely: Selvitys Pääjärven ja Evon pikkujärvien vesien tilan kehityksestä 30 vuoden aikana

Hämeenlinnan Lammin ja Hollolan Hämeenkosken Pääjärvi on yksi Suomen tutkituimpia järviä, ellei tutkituin. Pääjärven tilaa on seurattu jo lähes 50 vuoden ajan. Pääjärven veden laadusta ja sinne laskevien purojen tuomasta kuormituksesta on kertynyt paljon tietoa. Myös Evon 30 pikkujärvestä on tuotettu paljon vedenlaatu- ja kalastodataa lähes 30 vuoden ajalta. Sekä kalastosta ja majavayhteisöstä on koottu seurantatietoa. Alueella sijaitsee yhdennetyn ympäristön seurannan (YYS) kohde erämaajärvi Valkea Kotinen, joka on myös kansainvälisen tutkijafoorumin mielenkiinnon kohteena. Nämä paljon tutkitut Pääjärvi ja Evon pikkujärvet muodostavat yhdessä uniikin alueen, jonka veroista Suomesta ei muualta löydy.

Näiden järvien seuranta- ja tutkimusdata on pääosin tallennettuna Helsingin yliopiston Lammin biologisella asemalla. Dataa ei kuitenkaan ole tähän mennessä tarkasteltu kokonaisuutena eikä siitä ole laadittu suomenkielistä yhteenvetoa. Tiedon pohjalta voidaan arvioida vesien tilan ja kuormituksen kehitystä poikkeuksellisen pitkien aikasarjojen avulla.

Hankkeessa tuotetaan selvitys Hämeenlinnan Lammin Pääjärven ja Evon pikkujärvien vesien tilan kehityksestä 30 vuoden aikana. Tuloksista laaditaan yleistajuinen ja havainnollistettu raportti, jota voivat hyödyntää alueen asukkaat, yritykset, retkeilijät ja opiskelijat. Raportti valmistuu loppusyksyllä 2023.

Lähikalaa lasten lautasille

Lähikalaa oli lasten lautasilla 4H:n 8-luokkalaisten Metsäpäivillä Ahvenistolla syyskuussa, kun Vanajaveden savusärkeä tarjottiin kaikille osallistujille.

Kalankäsittelytuokiot starttasivat pari kuukautta myöhemmin Lopella ja jatkuvat kevätlukukaudella seitsemällä Kanta-Hämeen yläkoululla.

Lue lisää <https://www.vanajavesi.fi/lahikalaa-lasten-lautasille/>

Eskarit lähiluonnon ihmeitä etsimässä

Syksyllä Axel Wahrenin ja Pihakoivun eskarit Forssasta tutustuivat Loimijoen vedenalaiseen elämään osana Lähiluonnon ihmeitä Lounais-Hämeessä -hanketta. Luontotuokiot jatkuvat keväällä Tammelan, Jokioisten, Humppilan ja Ypäjän päiväkodeilla. Pienet taitelijat ammentavat luonnosta inspiraatiota ja heidän

luomansa taideteokset tulevat nähtäville kuntien kirjastoihin tuokioiden jälkeen.

Lue lisää: <https://www.vanajavesi.fi/lounais-hameesta-loytvy-lahiluonnon-ihmeita/>

Kuva1. Freshabit-hankkeessa toteutettuja Valkeakosken Saarioisjärven lintuvesikaivuita 2019. Kuvaaja: PK Productions.

Kosteikolla vähennetään Kukkiaan päätyvää kuormitusta. Se tarjoaa elinympäristön vesi- ja rantalinnuille.

FRESHABIT LIFE IP-hanke päättyi

Suuri valtakunnallinen LIFE-hanke päättyi syyskuussa 2022. Vanajavesikeskus koordinoi hankkeen toimia Hämeen ja Pirkanmaan alueella. Hanke alkoi vuoden 2016 alusta ja kesti siis lähes seitsemän vuotta. Hankkeen alueellinen budjetti oli noin 1 300 000 €, josta EU LIFE-rahoitusta oli 800 000 €

Hankkeen aikana kunnostettiin viittä lintujärveä mm. lisäämällä avovesialueita ja rakentamalla saarekkeita ja keinokarikkoita. Lisäksi raivattiin pienpuustoa Vanajanselän lintuluodoilta ja muutamille luodoille tuotiin soraa tiirojen ja lокkien pesintää helpottamaan. Kunnostuskohteissa toteutettiin lajistokartoitukset hankkeen alkaessa ja päättyessä. Pesimälinnuston muutoksia ei monessakaan kohteessa vielä voitu havaita, mutta iloinen havainto oli, että sekä viitasammakon että direktiivisudenkorentojen kannat olivat kartoitusten perusteella kasvaneet kunnostuskohteissa.

Lintujärvien lisäksi kohteena oli kaksi latvajärveä, Ormajärvi ja Kukkia, joiden hyvän vedenlaadun säilyminen on hyvin tärkeää. Hankkeessa rakennettiin laskeutusaltaita ja kosteikkoja järvien lähivaluma-alueelle. Laajin kosteikkoalue tehtiin Kukkian pohjoisosaan laskevan rehevän Rautajärven suurimpaan laskujokeen. Samalla joen suoristettua uomaa ennallistettiin.

Lintuvesien kunnostaminen on harvoin kertaluontoista. Umpeenkasvun hidastaminen vaatii yleensä jatkuvaa työtä, sillä niittoa ja raivauksia on tehtävä muutamien vuosien välein. On todella hienoa, että valtakunnallinen HELMI-ohjelma on nyt käynnissä. Esimerkiksi Freshabit-hankkeessa aloitettua Ansjonjärven lintuvesikunnostusta jatketaan Hämeen ELY-keskuksen HELMI-hankkeen toimenpiteenä. Helmi-ohjelman toimenpiteitä toteutetaan myös pääosalla muista aiemmista Freshabit-lintujärvistä.

Kuva 2. Rautajärven kosteikko kaivuiden jälkeisenä keväänä 2022. Kuvaaja: PK Productions.

Kuulumisia alueelta?

Alueen suojeluyhdistykset, osakaskunnat ja muut vastaavat vesien äärellä toimijat - lähettäkää meille kuulumisianne meneillään olevista/tulevista hankkeista tai muista ajankohtaisista asioista vesistössänne.

Julkaisemme kuulumisia uutiskirjeessämme muillekin tiedoksi. Seuraavaan uutiskirjeeseen ennättävät viimeistään 15.4.2023 mennessä osoitteeseen

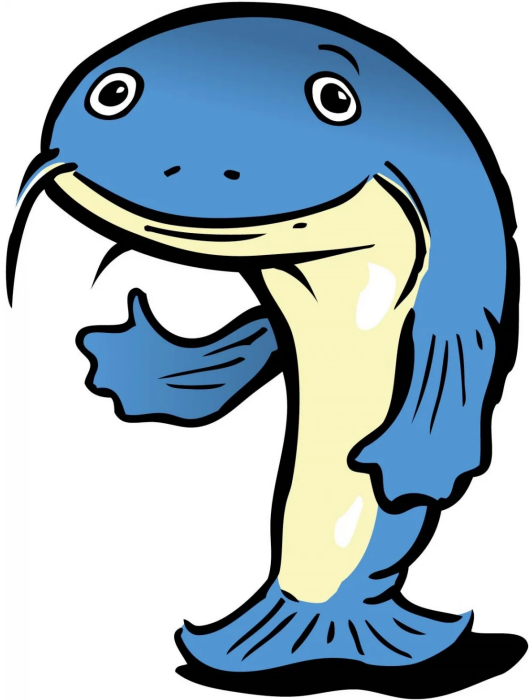
vanajavesikeskus@vanajavesi.fi lähetetyt jutut ja/tai kuvat.

www.vanajavesi.fi

Vt. pääsihteeri **Eeva Einola**,
eeva.einola@vanajavesi.fi

Vesistöasiantuntija **Suvi Mäkelä**,
suvi.makela@vanajavesi.fi

Projektipäällikkö **Mika Soramäki**,
mika.soramaki@vanajavesi.fi

Ympäristökoordinaattori **Heidi Kontio**,
heidi.kontio@vanajavesi.fi

Toimistonhoitaja **Päivi Lautala**,
paivi.lautala@vanajavesi.fi

Vanajavesikeskus

Perttulantie 84, 13430 Hämeenlinna
Finland

vanajavesikeskus@vanajavesi.fi

Saat tämän viestin, koska kuulut
Vanajavesikeskuksen verkostoon.

[Tietosuojaseloste](#)

[Peruuta tilaus](#)

